

Granskingarverkætlan um neurologiskar sjúkur/brek (NDD) hjá børnum í Føroyum.

Talan er um, at kanna títtleikan av neurologiskum sjúkum/brekum hjá børnum í Føroyum. At kanna svøvnin og svøvntrupulleikar, og at kanna um ein tónakoddi kann vera ein bati upp á svøvntrupulleikar.

Gransking í øðrum londum bendir á, at títtleikin av neurologiskum sjúkum/breki hjá børnum, harímillum cerebral paresa, genetiskar sjúkur, epilepsi, autisma og ADHD, er 3.5-10% í aldrinum 0-18 ár. Vit vita lítið um neurologiskar sjúkur/brek hjá børnum í Føroyum, burtursæð frá títtleikanum av SUCLA2, eisini nevnd føroya sjúkan, og autismu. Sum partur av granskingini verður eisini hugt eftir ADHD títtleikanum, og hvørji børn og ung hava fingið ADHD diagnosuna frá 2004-2022 á LS.

Neurologiskar barnasjúkur og brek kunnu vera viðfødd/ar t.d. genetiskar sjúkur ella sjúkan kann koma undir ella eftir føðing t.d. heilaskaði. Umframt at neurologiskar sjúkur ávirka kognitivu funktiúnina hjá barninum, so kann heilaskaðin eisini gera skaða á neuromuskulera systemið, og viðføra samdøgurs funktións avmarkingar, at børnin ikki kunnu røra seg sum vanlig børn.

Við hesari granskingarverkætlan vilja vit:

- 1) Lýsa títtleikan og álvarsemi av neurologiskum sjúkum/breki hjá børnum í Føroyum
- 2) Kanna svøvnólág hjá børnum við neurologiskum sjúkum/breki, og meta um ein møguligan bata av einum tónakodda, um hesin kann hjálpa upp á svøvntrupulleikar.

Við hesari granskingini er endamálið eisini, at gera eitt grundarlag fyri framtíðar gransking og handfaring og raðfesting av tilfeingi fyri, at betra um lívið hjá hesum børnunum og familjum teirra.

Granskingarverkætlanin byrjaði jan. 2023, og er stuðla av Granskingarráðnum, Krabbameinsfelagnum, Team Rynkeby Føroyar, Betri Banka og Elsass Fonden.

Verkætlanarleiðari er Tórunn H. Ósá í samstarv við Fróðskaparsetrið og Landssjúkrahúsið.